

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/310/2020
Identifikačné číslo spisu:	1215204302
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1215204302.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Wüstenrot poisťovne, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, proti žalovaným 1/ Slovenskej kancelárii poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zastúpenej advokátskou kanceláriou MGA IURIS s. r. o., so sídlom v Bratislave, Cukrová 14, IČO: 47 233 028, 2/ X. U., bývajúcej v V., M. L. E. XXXX/X, zastúpenej JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, o zaplatenie 42.578,14 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 13 C 95/2015, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. decembra 2019 sp. zn. 7 Co 133/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni a žalovanej 1/ n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. decembra 2016 č. k. 13 C 95/2015 - 392 I. zaviazal žalovanú 1/ a žalovanú 2/ na povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 42.578,14 eur, v lehote 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku; II. žalobu vo zvyšku zamietol; III. priznal žalobkyni voči žalovanej 1/ a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 2 písm. f/, g/, § 3 ods. 1, § 9 ods. 4, § 11 ods. 6, § 11 ods. 7, 8, § 15 ods. 1, 2, § 24 ods. 2 písm. b/, § 24 ods. 3, § 24 ods. 5, § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“), § 31, § 33 ods. 1, 2, § 106 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, 2, § 535, § 559 ods. 1, 2, § 567 ods. 2, § 813 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a uviedol, že žalovaná 2/ svojím motorovým vozidlom VW Golf EČV: V-XXXXBN spôsobila 9. decembra 2012 dopravnú nehodu tak, že nedala prednosť motorovému vozidlu Jeep Grand Cherokee, EČV: M-XXXDF, ktoré bolo poistené u žalobkyne, na základe čoho žalobkyňa vyplatila vlastníčke poškodeného vozidla poistné plnenie vo výške 42.578,14 eur a tak na žalobkyňu prešlo právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou. V konaní bolo zistené, že žalovaná 2/ nemala v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné

zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pretože hoci uzatvorila poisťnú zmluvu s KOOOPERATIVA poisťovňou, a.s., poisťné však nesprávne uhradila na účet KOMUNÁLNEJ poisťovne, a.s., a preto jej poistenie zaniklo k 30. júnu 2012 z dôvodu neuhradenia poisťného. Pri skúmaní možnosti zníženia náhrady škody súd prvej inštancie dospel k záveru, že poškodenou bola fyzická osoba, ktorá mala zmluvne zaistené vyplatenie plnenia z havarijného poistenia, čím jednak získala plnenie vo výške spôsobenej škody a jednak sa vyhla nutnosti uplatňovať si svoj nárok voči žalovanej 2/, preto mal za to, že majetkové pomery žalobkyne sú pre posúdenie otázky možnosti aplikácie § 450 Občianskeho zákonníka na zníženie rozsahu škody úplne irelevantné. Pri skúmaní nároku na zaplatenie úrokov z omeškania súd prvej inštancie vychádzal z toho, že solidárne postavenie žalovaných spôsobuje, že ich možno zaviazat' na náhradu úrokov z omeškania len od toho okamihu, kedy sa do omeškania dostane posledný z nich a keďže žaloba bola na súd podaná bez toho, aby bola žalovanej 1/ poskytnutá trojmesačná lehota na potrebné šetrenie, nemožno konštatovať na jej strane porušenie povinností podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z., na základe čoho súd prvej inštancie žalobe v časti nároku na náhradu úrokov z omeškania nevyhovel. Zároveň sa súd prvej inštancie zaoberal aj vznesenou námietkou premĺčania a mal za preukázané, že žalovaná 2/ bola ako zodpovednostný subjekt jednoznačne a nezameniteľne označená orgánom policajného zboru už v čase dopravnej nehody (9. decembra 2012), avšak, i keď poškodená už pri nehode mala vedomosť o rozsahu poškodenia motorového vozidla, nemohla však odhadnúť, ktoré časti motorového vozidla budú vyžadovať výmenu, opravu, či motorové vozidlo bude ďalej pojazdné a je vôbec vhodné na opravu. Keďže poškodená zostala vlastníkom zvyškov a ponuka na odpredaj zvyškov poškodeného motorového vozidla bola zverejnená v čase od 14. februára 2013 do 21. februára 2013 a žalobkyňa 22. februára 2013 stanovila výšku poisťného plnenia, súd prvej inštancie ustálil, že až týmto dňom došlo u poškodenej preukázateľne k nadobudnutiu vedomosti o spôsobenej škode a až od tohto momentu začala plynúť subjektívna premĺčacia doba, ktorá uplynula 22. februára 2015. Keďže žalobkyňa podala žalobu na súde 20. februára 2015 posúdil súd prvej inštancie jej nárok ako nárok uplatnený v zákonnej lehote a argumentáciu žalovaných vyhodnotil ako nedôvodnú. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 22. januára 2020 sp. zn. 4 Co 263/2018 I. odvolanie žalovanej 2/ do zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 386 písm. b/ CSP odmietol; II. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom prisudzujúcom výroku, ktorým bola uložená žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 42.578,14 eur v lehote 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, podľa § 387 ods. 1, 2 CP ako vecne správny potvrdil a v časti spôsobu plnenia podľa § 388 CSP zmenil tak, že plnením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhej žalovanej; III. priznal žalobkyňi voči žalovanej 1/ a žalovanej 2/ nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že žalovaná 2/ napadla rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, t. j. aj v časti zamietajúceho výroku, z ktorého jej ujma nevznikla, a preto jej v tejto časti nesvedčila subjektívna procesná legitímácia na podanie odvolania proti zamietajúcejmu výroku. V ďalšom sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal, pretože okresný súd vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Ohľadne vznesenej námietky premĺčania odvolací súd poukázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý ustálil, že poškodená preukázateľne nadobudla vedomosť o škode až 22. februára 2013, kedy žalobkyňa ukončila šetrenie poisťnej udalosti a stanovila výšku poisťného plnenia. Zdôraznil však, že poškodenou bola v danej veci vlastníčka poškodeného motorového vozidla, nie žalobkyňa, ktorá bola len v postavení poisťovateľa, ktorej poškodená oznámila vznik poisťnej udalosti 13. februára 2013. Ako odvolací súd uviedol, i keď z oznámenia o poškodení vozidla k škodovej udalosti z 22. januára 2013 poškodená získala vedomosť o tom, že žalobkyňa neodporúča opravu poškodeného motorového vozidla, uvedenú informáciu nemožno považovať za postačujúcu na to, aby bola schopná určiť rozsah škody. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodená dozvedela o škode, odvolací súd považoval za potrebné vychádzať z preukázanej vedomosti poškodenej o vzniku škody, nielen z jej predpokladanej vedomosti o tejto škode a keďže poisťné šetrenie vykonávala žalobkyňa a nie poškodená, mal odvolací súd za to, že poškodená ako fyzická osoba ani nemohla objektívne ovplyvniť dĺžku šetrenia poisťnej udalosti, preto subjektívne dôvody na strane

žalobkyne, na základe ktorých ustálila výšku škody až 22. februára 2013 nemožno vykladať v neprospech poškodenej. Preto bol odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie toho názoru, že nárok žalobkyne nie je premlčaný. Ako odvolací súd ďalej konštatoval, v čase poistnej udalosti nebola žalovaná 2/ poistená, pretože poistná zmluva zanikla k 30. júnu 2012 z dôvodu, že žalovaná 2/ nespĺnila riadne svoju povinnosť uhradiť poistné za poistné obdobie od 31. mája 2012 do 30. mája 2013 a v tejto súvislosti zohľadnil pri neaplikovaní moderačného práva súdu podľa § 450 Občianskeho zákonníka aj skutočnosť, že žalovaná 2/ svojou nepozornosťou privodila stav, keď nemala v čase vzniku škody platne uzavretú zmluvu o PZP. V časti zmeňujúceho výroku bol odvolací súd toho názoru, že nárok žalobkyne voči žalovanej 1/ a voči žalovanej 2/ nie sú jedným identickým nárokom, ale sú dvomi popri sebe existujúcimi nárokmi na to isté (jedno) plnenie, ktoré vznikajú z odlišných právnych dôvodov, pretože kým voči žalovanej 2/ je to nárok zo zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, tak voči žalovanej 1/ je to regresný nárok podľa § 4 ods. 2, § 15, § 24 ods. 2, 3 zákona č. 381/2001 Z.z., a preto uloženie povinnosti žalovaným 1/ a 2/ súdom prvej inštancie ako solidárnym dlžníkom, považoval odvolací súd ako nesprávne právne posúdenie veci. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Ako dovolateľka namietala, odvolací súd sa nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, keď nijako nezdôvodnil, prečo, za akých objektívnych skutočností nemohla byť výška škody na vozidle poškodenou aspoň približne stanovená pred 19. februárom 2013 vrátane a rovnako bližšie nezdôvodnil, prečo vedomosť poškodenej o škode a tým aj počiatok premlčania viaže na subjektívne postupy zmluvnej strany poškodenej - poisťovateľa a na jej postup v rámci plnenia zmluvných povinností žalovanou založených havarijným poistením. Nesprávnosť právneho posúdenia vzhľadom na dovolateľka v nesprávnom stanovení začiatku plynutia premlčania na uplatnenie nároku žalobkyne na náhradu škody, pričom poukázala na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 3Cz/16/1978, 3Cdo/231/2009 ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/1826/1999 a bola toho názoru, že odvolací súd pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby na náhradu škody nesprávne neprihliadol na skutočnú vedomosť poškodenej o vzniknutej škode s možnosťou jej dodatočného spresnenia, pretože poškodená mala bezpochyby aj pred 22. februárom 2013 subjektívnu vedomosť o výške škody na vozidle s možnosťou jej dodatočného spresnenia, keďže poškodená sa najneskôr zo správy o nehode dozvedela o tom, kto je zodpovedný za vzniknutú škodu, pričom správa o nehode zároveň obsahuje aj informáciu o orientačnej výške škody (63.000,- eur). V tejto súvislosti dovolateľka podotkla, že záznam o dopravnej nehode bol doručený žalobkyni poškodenou 8. februára 2013 a z neho vyplýva, kto je zodpovedný za spôsobenie dopravnej nehody a zároveň z neho vyplýva aj orientačná výška škody na vozidle. Navrhla preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa a ani žalovaná 1/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaná 2/ vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k začatiu plynutia premľacej doby.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popisali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že poškodenou bola v danej veci síce vlastníčka poškodeného motorového vozidla, žalobkyňa bola však len v postavení poisťovateľa vykonávajúceho poistné šetrenie, poškodená ako fyzická osoba tak ani nemohla objektívne ovplyvniť dĺžku šetrenia poistnej udalosti, preto subjektívne dôvody na strane žalobkyne, na základe ktorých žalobkyňa ukončila šetrenie poistnej udalosti a stanovila výšku poistného plnenia až 22. februára 2013 nemožno vykladať v neprospech poškodenej. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaná 2/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

20. Podľa názoru žalovanej 2/ je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v otázke stanovenia začiatku plynutia premlčania na uplatnenie nároku žalobkyne na náhradu škody, pričom odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dôvodila poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/231/2009 a 3Cz/16/1978, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/1826/1999.

21. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

22. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

23. Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 CSP teda nemožno zahrnúť rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/1826/1999, na ktoré dovolateľka poukazuje vo svojom dovolaní. V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedeného súdu. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmto súdom, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (3Cdo/204/2018).

24. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP mohlo byť rozhodnutie dovolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

25. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie dovolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú

relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

26. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

27. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalovanej 2/ (uvedenej v bode 20. tohto uznesenia) len vo vzájomnej interakcii „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré uviedla v dovolaní.

28. Podľa záverov uvedených v uznesení najvyššieho súdu z 20. apríla 1978 sp. zn. 3Cz/16/1978 „ustanovenie § 106 ods. 1 však viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej premlčacej doby súčasne aj na podmienku uplynutia tejto doby od vedomosti poškodeného o škode, pričom premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa poškodený o škode skutočne (teda nie iba predpokladane dozvedel), t. j. kedy nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia. Vedomosť o škode nemožno totiž zamieňať s dozvedením sa iba o škodnej udalosti alebo o protiprávnom úkone, ktorý škodu spôsobil. Nestačí teda iba dozvedenie sa o púhej právnej skutočnosti, z ktorej vznikla škoda. Pojem "dozvedel sa o škode" vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť (vyčíslieť v peniazoch), aby mohol poškodený svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Ide teda o vedomosť nielen o vzniku a existencii škody, ale aj o jej výške (o rozsahu v peňažnom zmysle). Začiatok plynutia subjektívnej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode“.

29. V rozsudku z 30. marca 2011 sp. zn. 3Cdo/231/2009 najvyšší súd vyslovil záver, že „Občiansky zákonník v citovanom ustanovení § 106 ods. 1 viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o vzniknutej škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním; b/ o škodcovi, t.j. o tom, kto za škodu zodpovedá. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodená (žalobkyňa) dozvedela o škode, ktoré posúdenie výlučne ako nesprávne namieta, treba v zmysle vyššie uvedeného vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodenej o vzniknutej škode (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o nej), teda kedy nadobudla vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia, t.j. ktorú bolo možné natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodená svoj nárok na náhradu škody mohla uplatniť aj na súde. Ide teda o vedomosť nielen o vzniku a existencii škody, ale aj o jej výške.“

30. Pokiaľ sa dovolateľka domnievala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázala na právne závery rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/231/2009 a 3Cz/16/1978, aby doložila odklon dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v otázke stanovenia začiatku plynutia premlčania na uplatnenie nároku žalobkyne na náhradu škody, nie je záver týchto rozhodnutí vo vzťahu k ňou nastolenému právnemu posúdeniu priliehavý pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v nich riešených. Rozhodnutia, na odklon od ktorých dovolateľka poukázala, sa týkali uplynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu

škody vo vzťahu k vedomosti poškodenej osoby (najmä o škode), avšak v dovolacím súdom posudzovanej veci bol žalovaný nárok uplatnený žalobkyňou, ktorá je poisťovňou plniacou z havarijného poistenia a nie poškodenou osobou (vlastníčkou motorového vozidla, na ktorom došlo ku škode). Preto je dovolací súd toho názoru, že rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo k odklonu od dovolateľkou vyššie označených rozhodnutí najvyššieho súdu.

31. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalovanej 2/ spočíval v tom, že odvolací súd pri riešení právnej otázky zvolil „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu už existujúcej judikatúre dovolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná 2/ v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

32. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej 2/ v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, ako aj v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

33. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018). Rozhodnutie o nároku žalovanej 1/ na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.